

Skønt det utvivlsomt er rigtigt, at Landbruget, set som Helhed, over hele Verden er nødsaget til at gaa til et stadig mere og mere intensivt Brug, saa er ikke desto mindre store Koncentreringer af Jord ogsaa mulige endnu, og ogsaa under Koncentration af Jord er det jo muligt at drive et intensivt Landbrug ved Hjælp af de tilstrækkeligt mange Hænder og de tilstrækkeligt gode Maskiner, maaske ikke et saa intensivt Landbrug, som det ærede Medlem skildrede det fra Paris' Omegn, men det er jo noget, som vi i og for sig heller ikke behøver at regne med, da vi desværre neppe nogen Sinde faar et Klima, hvor man kan dyrke Jorden paa den Maade, som det ærede Medlem her skildrede det. Men jeg skal indrømme det ærede Medlem, at saaledes som han udviklede det nu, er der selvfølgelig heri ogsaa Ting, som bør komme i Betragtning overfor den Udvikling, som er naaet, det Resultat, som han rigtigt skildrede.

Men jeg ser Sagen hovedsagelig saaledes, at det, der har muliggjort en Gennembyrning af Koncentrationen i Landbruget, Koncentrationen af Jord, det er altid Samfundsvillens Magt, som ved Lovgivningsforanstaltninger eller ved revolutionære Foranstaltninger har tvunget Jorden fra den enkeltes Besiddelse over paa de manges. Derimod er det en økonomisk Udvikling uden Lovgivningens Medvirkning, som fører til det modsatte Resultat, som tillader Ophobning af Jord paa de enkeltes Hænder. Med andre Ord, det er en socialt forstaaende Landbolovgivning, som har ført til det gunstige Resultat her gennem 100 Aar, i Løbet af et Par Aar i de nye Staterovre paa Ruslands Rand.

Det er til en lignende social Lovgivning, man maa appellere, hvis man vil bryde Koncentrationens Mægt i Industrien og Kapitalen, og naar jeg ønsker Trusternes eller den koncentrerede Bedrifts Magt brudt, er det, fordi det er nødvendigt at fjerne disse absolutistiske Magtcentre, ogsaa fordi hele Systemet virker til en Udbytning af Konsumenterne, lad det nu være et Side- eller et Hovedhensyn. Det ærede Medlem Hr. Fraenkel, som satte det hen til en Side, indrømmer det dog, ogsaa Betydning. Nu gælder det om at finde Vejen frem til at bryde det, og da forstaar jeg, at det ærede Medlem Hr. Kragh i Grunden ikke vil ind i dette Arbejde om Trusten, om den koncentrerede Bedrift, uden at man samtidig behandler Spørgsmaalet om Organisationsmisbrug af anden Art. Jeg anser dette for en Vej, som lukker for Sagen, thi det er et Spørgsmaal, som det ærede Medlem kæder

sammen med det, men som maa behandles ud fra helt andre Synspunkter, og de Overvejelser, som det sidstnævnte Spørgsmaal vil kræve, er saare vanskelige, endnu vanskeligere end Overvejelserne vedrørende dette.

Jeg forstaar derimod, at det ærede Medlem Hr. Fraenkel ikke vil kæde disse to uensartede Spørgsmaal sammen, og at derfor hans Udtalelser, saafremt de kommer paa det konservative Folkepartis Vegne, vilde betyde, at man ikke lukkede, men aabnede Muligheden for at komme til en Løsning af denne Sag. Og da gentager jeg, at vi skal ikke for vort Vedkommende føle os bundet til Formen i dette Forslag, det er Sagen i Forslaget, Realiteten, det, at man faar gjort en Begyndelse overfor den koncentrerede Bedrifts Magt, som ligger os paa Sinde, og hvad der af Bistand til at naa den Vej frem kan ydes fra anden Side, modtager vi med stor Taknemmelighed. Derfor gaar jeg ogsaa ind i Forhandlingen om denne Sag med det Haab, at man maa finde hinanden, selv om man maatte opgive i første Omgang Ting, som man selv vilde sætte megen Pris paa at faa gennemført.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har Ordet for en kort Bemærkning.

Hans Nielsen: Jeg skal ikke gøre mange Bemærkninger, men det er det ærede Medlem Hr. Fraenkel, som har givet mig Anledning til at tage Ordet, idet han har rettet et bestemt Spørgsmaal til mig. Forinden jeg besvarer det, vil jeg dog gerne overfor den Udtalelse af det ærede Medlem Hr. Kragh, at i Venstres Forslag om Arbejdsfrihed er der tilstræbt at bekæmpe Monopoler, spørge det ærede Medlem, hvor dette staar i dette Forslag. Jeg har taget det frem og har gennemlæst det igen, efter at det ærede Medlem har talt, for at se, hvad der staar i Forslaget derom, men jeg finder intetsteds, at der findes nogen Bestemmelse, som kan anvendes overfor Truste og Monopoler. Det er et Forslag, som skal bekæmpe Boykotning; og det hørte vi jo nok sidst, vi diskuterede dette Spørgsmaal, at det, det særlig tog Sigte paa, var Arbejdernes Fagorganisationer, og der blev jo nævnt et bestemt Forhold, hvor dette Forslag skulde være anvendt: Kolindsund. Hvis det er Meningen, at Forhandlingerne om en ny Lov skal føres paa det Grundlag, tror jeg ikke, man kan vente sig nogen særlig Tilslutning fra det Parti, jeg tilhører.